

ВІРТУАЛЬНА СКАРБНИЦЯ

ЗАМІСТЬ РЕФЕРАТУ – СТАТТЯ

Вікіпедія – не тільки «криниця» інформації, а й засіб навчання

Є приказка, що «дядько» google і «тітка» wikipedia – це найкращі друзі учня і студента. До статей цієї інтернет-енциклопедії звертаються не тільки вони, а й навіть науковці. Однак не варто використовувати отриману інформацію як єдине джерело для остаточних висновків. Треба вважати ці відомості початковою точкою в опрацьованні теми, адже вони допоможуть усвідомити, як саме потрібно продовжити свій пошук.

Вікіпедію українською мовою щосекунди читають двадцять відвідувачів. Наприклад, у квітні переглянули більш як 50 мільйонів сторінок україномовної Вікіпедії, це – двадцятий показник у світі. Таким популярним цей ресурс став завдяки швидкості доступу майже до будь-якої інформації.

– Вікіпедія передусім є енциклопедією. Тобто її статті повинні бути лаконічними, містити основну, суттєву інформацію, – розповідає Юрій Пероганич, член правління і виконавчий директор громадської організації «Вікімедіа Україна». – Вікіпедія складається з трьох елементів. Перший – це база даних, сюди входять статті, сервери, програмне забезпечення. Друга – це спільнота людей, які наповнюють цю базу. Третя –

здійснили протягом останнього місяця щонайменше одне редагування. Звичайно, є більш активні редактори, є менш активні. Є й такі, що роблять понад тисячу редагувань за місяць. Українська Вікіпедія за кількістю редагувань посідає 21 місце в світі, поступаючись мовним розділам, які мають меншу кількість статей.

Нещодавно україномовний розділ Вікіпедії перетнув позначку в 10 мільйонів редагувань. Юрій Пероганич зазначає, що кількість і якість статей Вікіпедії залежить, зокрема, від кількості активних редакторів. Для порівняння: в українській Вікіпедії їх близько двох тисяч, в російській – дванадцять тисяч, а в англійській – аж сто тридцять тисяч...

– Можна говорити про негласне змагання націй за

легкість і доступність зміни інформації сприяє підвищенню ступеня її правильності й актуальності.

– Будь-хто, помітивши помилкову інформацію, може відразу внести виправлення, – каже Юрій Пероганич. – Звичайно, будь-хто може також внести нові помилки, однак наявні у Вікіпедії програмні й організаційні механізми допомагають уточнювати й розширювати статі.

ФОРМУВАТИ
СТИЛЬ МИСЛЕННЯ

Учні та студенти вже давно оцінили переваги миттєвого доступу до інформації вільної енциклопедії. Можливо, наступним етапом стане використання Вікіпедії як освітнього майданчика, де зустрінуться всі учасники навчального процесу.

– Багато викладачів вважає, що давати студентам завдання розробити якусь тему у Вікіпедії чи полішити вже існуючу статтю є значно продуктивнішим, ніж задавати писати реферати. Особливо якщо взяти до уваги те, що при написанні рефератів багато учнів і студентів використовують статті Вікіпедії як основний матеріал. Така співпраця є корисною і для освітньої спільноти, і для поліпшення якості інформації вільної енциклопедії, – каже

Юрій Пероганич.

Він вважає, що в людей, які починають писати до Вікіпедії, змінюється стиль мислення.

– Вони починають мислити структурно, відділяти основне від другорядного, розуміють різницю між фактами та їх оцінками, – упевнений Юрій Йосипович. – Зауважу, що для написання статей до Вікіпедії не треба бути знавцем у тій чи іншій сфері. Я, наприклад, дію навпаки – пишу статті, коли хочу в чомусь розібратися: починаю шукати джерела, відбирати інформацію, структурувати її.

Серед учителів нині досить популярним є метод проектів. Одним із видів таких навчальних завдань може бути і написання статей до вільної енциклопедії.

– Наприклад, для юних жителів села важливою і цікавою справою може стати поліпшення статті про їхній населений пункт, про його видатних людей, – каже Юрій Пероганич. – Дітям можуть допомогти учителі історії, географії, місцеві краєзнавці, які збирали інформацію про своє село. Однак є обмеження – у Вікіпедії не допускається публікація оригінальних досліджень, текст обов'язково повинен містити посилання на джерело. Тобто вчитель спочатку повинен опублікувати своє дослідження, скажімо, в районній газеті, а потім із посиланням на цю публікацію можна створювати нову чи поліпшувати існуючу статтю у Вікіпедії.

До речі, для редакторів-новачків створено посібник. Книжка «Як редагувати Вікіпедію: Довідник для новачків» існує і в друкованому вигляді, і в електронному – її можна знайти на сайті «Вікімедіа Україна». Вона стане у пригоді всім, хто захоче долучитися до наповнення вільної енциклопедії, – каже

**ЯК ПОКАЗУЄ ПРАКТИКА,
НАПИСАТИ РЕФЕРАТ ОБСЯГОМ
НЕ БІЛЬШЕ ОДНІЄЇ СТОРІНКИ,
ЯКА ПОВИННА МІСТИТИ МАКСИМАЛЬНУ
КІЛЬКІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ, –
ДУЖЕ НЕПРОСТЕ ЗАВДАННЯ.
ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, СКЛАСТИ
РЕФЕРАТ З ДЕСЯТИ СТОРІНОК
ПРОСТІШЕ, НІЖ З ОДНІЄЇ**

Фонд Вікімедіа, який утримує сервери і збирає пожертви на проект.

Тож Вікіпедія – це не тільки енциклопедія, це – рух добровольців, які віддають свій час і знання для того, аби зробити її повнішою та точнішою, щоб результатами їхньої праці могли скористатися мільйони користувачів.

– Вікіпедія й інші проекти Фонду Вікімедіа (а це, зокрема, Вікісховище, Вікісловник, Вікіджерела) – це повністю некомерційні проекти. Тому всіх редакторів, які пишуть статті, можна вважати благодійниками, які не грошима, а своїм часом і знаннями допомагають розвинути наше інформаційне середовище, – каже Юрій Йосипович.

І такі «інформаційні» благодійники роблять титанічну справу. Адже українська Вікіпедія посідає 14 місце в світі за кількістю статей серед усіх мовних розділів Вікіпедії і нині наближається до позначки в 400 тисяч статей. Зареєстровано понад 140 тисяч редакторів україномовної вільної енциклопедії, однак лише близько двох тисяч з них є активними, тобто

спроможність створити інтелектуальний, культурний продукт, – упевнений Юрій Пероганич.

Кількість відвідувань україномовної Вікіпедії є дуже великою. Можна припустити, що лівову частку відвідувачів становлять саме учні й студенти.

– Це не зовсім так, адже у нас є статистика, яка щомісяця відображає динаміку відвідувань вільної енциклопедії, – розповідає Юрій Йосипович. – Тож можна констатувати, що в літні місяці, коли студенти й учні не навчаються, кількість користувачів зменшується, однак не так стрімко, менш ніж удвічі.

ЧОМУ НЕ АКАДЕМІЧНА?

Кожен відвідувач Вікіпедії може вільно, без реєстрації, редагувати і поширювати вміст будь-якої статті. Це є основною причиною критики цього інтернет-ресурсу, адже статті може змінювати хто завгодно, тож неможливо гарантувати правильність і повноту інформації. Однак вікіпедисти вважають, що

Можливість вільного редагування є причиною ще однієї особливості вільної енциклопедії – необхідності суворого дотримання авторських прав при публікації і використанні її матеріалів. Тобто студент чи учень, який знайшов інформацію для реферату в Вікіпедії, мусить посилатися на унікальну інтернет-адресу цієї статті.

Її предмет повинен відповідати вікіпедійним стандартам значимості. Це означає, що він має бути висвітлений в авторитетних джерелах, зокрема – провідних ЗМІ чи академічних виданнях.

При написанні та редагуванні статей редакторів закликають бути максимально неупередженими, утримуватися від власних оцінок того чи іншого предмета чи явища. Якщо в суспільстві є спірні погляди на предмет статті, то всі вони повинні бути відображені у публікації. Ще один базовий принцип Вікіпедії: неприпустимість оприлюднення текстів і зображень, захищених авторськими правами.

**СТОСУЄТЬСЯ ВСІХ.
ЦІКАВО КОЖНОМУ**

**ВСЕ ПРО
ОСВІТУ**

освітній портал
ПедПРЕСА

- Важливі нормативні документи та всі аспекти освітньої політики, думки фахових освітан і батьків, наукові досягнення і проблеми наукового середовища, питання здоров'я педагогів і учнів, психологія і педагогіка – **ВСЕ ЦЕ І БАГАТО ІНШОГО ЗІБРАНО НА ОДНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ РЕСУРСІ**
- Можливість **ONLINE-ПЕРЕДПЛАТИ НА ФАХОВІ ВИДАННЯ**
- Унікальна докладна **БАЗА ВСІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ**
- Найповніша новинна стрічка подій **ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**